

HER KOŞULDA VE YERDE DİRENMENİN ADI;

ABDULBAHRİ YUSUFOĞLU

Bir sevdadır umut'la umudun adıyla yaşamak. Nice genç yürekler bu sevdayla yandı, tutuştu. Sevdaları için acılara ayrılıklara, özlemlere, büyük fedakarlıklara tutuldular. Sevdaları için genç bedenlerini ölümün koynuna attılar.

Kimisi gülüşündeki tazalikle kaldı aklımızda. Kimisi genç ömrünün, bir bahar kadar güzel yüzüyle kaldı hafızalarımızda.

Ama ille de öğrettikleri, geride bıraktıkları, değerler, geleneklerle...

Nüfus kimliğiyle Abdulbari, yoldaşlarının ve halkının diliyle Bahri; yüreğine halkının acılarını, yoksulluğunu, umudunu, savincini ekmiş o genç kahramanlardandır. Yüzünde bin yılların acılarının, ezilmişliğinin, yoksulluğunun ve kaugasının izleri vardır. Yüreğinde umuda olan sevdası...

Bu sevdadır Bahrimizi kahramanlaştıran. Sevdasında tertemiz bir halk şuşisi... Sevdasında dolu dolu bir yoldaş şuşisi... Sevdasında emak, onur, namus, adalat vardır.

O seveda ki uğruna "acıyı bal aylemiş," "ölüm," razı, rüşva edilmiştir.

Abdulbari 15 Ekim 1986'de Mardin Nusaybin'de 15 çocuklu kürt bir ailenin çocuğu olarak dünyaya gelir. Çocukluđu Mardin'de İzmir'in gecekondu mahallesi olan Kadife kaza'da geçmiştir. Çocuk yaşta çalışmaya başlar. Midyecilik, simitçilik, sayyar satıcılık, ayakkabı boyacılığı yapar. Çocukluđu çalışarak geçer.

Lise yıllarında ailemizle tanışır. Bir yandan okur bir yandan çalışır. Davırmacı tercihlerinden dolayı akrabaları çevresi, mahallesi ile yollarını ayırmaya başlar. İlk siyasi tartışmaları buralarda kürt milliyetçi aile vb. çevresine karşı kendini kabul ettirme ile başlar. Uşak Meslek Yüksek Okuluna kaydını yaptırdığında bir yandan da sayyar satıcılık yapıyordur.

— "Simit - taze simit el yakıyor! Bayaz"

— "Tartalım abiler", "Boyacci", "Midye tava"

Her sabah yoksul kondulardan meydanlara akan sokaklarda ve meydanlarda yükselir adı yosak ülkeden kopup, göçüp gelmişler; Mardin'den Diyarbakir'den nice ilden nice elden. Açlık yoksulluk belasına. Kara el, çakır gözleriyle, yüzyılların ezilmişliğiyle, çile dart yüklü yürekleriyle, üç başkurş uğruna arşınlar sokakları, meydanları...

Her gün nicasi gibi katıraderek uyanır yaşama

Tam vakti sirtlanır tezgahını, Kadifekaleden vurur kendini Konak'çı Kordon'a... Kimi zaman simittir boyozdur sattığı, kimi zaman midye, sattıkları değişir ama değişmez tasası. Yazın büyüdükçe büyür çilesi dftesi. Büyür horlanmışlığına, ezilmişliğine dair ne varsa. Ama bir yol ararda bulur. Abdulbari, Tanır umudu, bilir sudanın yolunu. Bulurda sım sıkı sarılır, bağlanır yoluna. Koşar meydanlara alanlara 1. Mayıs'a ... "

Bahri bu dönemler emekçiliği, özverişi ilişkilerindeki samimiyetiyle kısa sürede sandırır kendini. Ege bölgesinde Kültür Sanat ve Gençlik çalışmalarında yer alır. Daha sonra EGE TAYAD'lı olur. Mücadele'nin öni saflarındadır ve tutsak düşer.

"F. Tipi hapishane tartışmaları başladığında ailelerle birlikte Ege Tayad'lılarla yan yana her aytamde yer alır. Aileleri meydanlara götürür, her defasında saldırılara uğrayan, defalarca gözaltına alınanların başında gelir. Ama her defasında yeniden ve yeniden zorluyorlar. Bundan dolayı aileler onu çok seviyor ve saygı duyuyorlardı. Çünkü her defasında onlarla birlikte, direnişin ortasındadır. 19. yaşındaydı ama görünümüyle 15-20 yaş daha yaşlı görünüyordu. Yaşının verdiği bazı alınganlıklar olsada olgun ve kararlı, kendine güvenliydi. 98

Tam vakti sirtlanır tezgahını, Kadifekaleden vurur kendini Konak'çı Kordon'a... Kimi zaman simittir boyozdur sattığı, kimi zaman midye, sattıkları değişir ama değişmez tasası. Yazın büyüdükçe büyür çilesi dftesi. Büyür horlanmışlığına, ezilmişliğine dair ne varsa. Ama bir yol ararda bulur. Abdulbari, Tanır umudu, bilir sudanın yolunu. Bulurda sım sıkı sarılır, bağlanır yoluna. Koşar meydanlara alanlara 1. Mayıs'a ... "

Bahri bu dönemler emekçiliği, özverişi ilişkilerindeki samimiyetiyle kısa sürede sandırır kendini. Ege bölgesinde Kültür Sanat ve Gençlik çalışmalarında yer alır. Daha sonra EGE TAYAD'lı olur. Mücadele'nin öni saflarındadır ve tutsak düşer.

"F. Tipi hapishane tartışmaları başladığında ailelerle birlikte Ege Tayad'lılarla yan yana her aytamde yer alır. Aileleri meydanlara götürür, her defasında saldırılara uğrayan, defalarca gözaltına alınanların başında gelir. Ama her defasında yeniden ve yeniden zorluyorlar. Bundan dolayı aileler onu çok seviyor ve saygı duyuyorlardı. Çünkü her defasında onlarla birlikte, direnişin ortasındadır. 19. yaşındaydı ama görünümüyle 15-20 yaş daha yaşlı görünüyordu. Yaşının verdiği bazı alınganlıklar olsada olgun ve kararlı, kendine güvenliydi. 98

yılı Mayıs ayında tutuklandı. Ve Bergama hapis
hanesinde kaldı.

Bergama hapishanesinde kısa bir sürede kişi-
liğini geliştirmeye ideolojik eksiklerini gidermeye
çalışır. Abdullah Bozdağ, Gürsel Akmaz tanıdığı
ve çok etkilendiği şehitlerimizdir. "Apo dayının
(Abdullah Bozdağ) yaşamımda çok ayrı bir yeri
var" diyordu.

Tanır tutsaklığı, tutsaklığa özgürlüğü, Tanır biz-
leri, Apomuzu... Tanışır iki Mardin'li vurulur vol-
taya, adı yasak ilinde sohbetlere, Alır lafları
"Apo Dadaloğlu"dayı;

— Elimde tezgah simit sattığım, elimde tartı
ile hacılık çıkardığım günler. Fırınlarda büyük terletip,
alintarı içinde emeğim, adaletin ne olduğunu sor-
duğum günler. Hüseyin abimizle namı diğer "men-
dilli" ile Adana sokaklarını "bizim" kaldığımız
günler. Ve sonra saudanın yoluna düşüverdiğim
günler... Malatya mapusunda Demir Yaşar'la
sirt sirta vardığımız günler... Umudun adı için
Ege'ye koştuğum günler... Loooyyy !...

Bir kendi günleri değildi dilinden döktülen
Ailemizin nice günleri, tarihi akar gider vol-
tada Alırlaflı Bahri;

— Sancıleyin elinde tepsi, tezgah ile büyü-

düm sokaklarda. Ne gördüysem sokakda gördüm. Bütün öfkemi hıncımı buldum onca yanlışın içinde umudu, ailemizi...

Apo ile kaynaşırken, daha bir kaynaşır ailemizle Annelerde, ağlencelerde, maçlarda, derslerde, işlerde tereddütsüz her yerde vardır. Ebzû kara sâbûnû asir-gemaz, şen şakrak yatmediği yerde, sorun olan yerde gözleri, dili Apo'yu arar; "Apo abi Apo abi" Apo'yu buldum iş tamamıdır.

Ya ziyaret günleri? O'na "Hacı" dedemize vesile olan ve onu hiç anlamayan, 7-8 kez hacca gitmiş olan babası ve ailesiyle tartışmalarında "işte benim gerçek ailem" diyerek bizleri göstermesi kabine "Abi" deyip çağırması unutulurmu? Sadece sorundan sıkıntıdan değil, yaşamın her anında abisiydi Apo!

Ulucağların öfkelerini birlikte paylaştılar miltada Zafer coşkusunu birlikte yaşadılar halayda. Apo ondb kendi gençliğini O Apo'da kendi olgunluğunu buluyordu. Yakında tahliyesi "Hazırım diyordu gözleri. Tahliye günü ortamızdaydı. Kısa ama özce konuştu "Layık olacağım" omuz omuza halaya durup, ardından kucaklaştık tak tak. Apo ile kucaklaştıktan gözlerinden iki damla yaş süzülü verdi. Ne çok şey söylemek istiyorlardı birbirine. Ama boğazlarında

elgümleniyordu kelimeler. Birbirine sadece "yine görüşeceğiz, kucaklaşacağız" diyebilmişlerdi.

Hiç kuşukumuz yoktu ondan yana. Ve O'nunla İzmir YAREN'e kavuştuk. Dışarda yarenlerimizi büyütüyor yarenlerimizi çoğaltıyordu. Kasatlerden izliyorduk onu, organize ettiği konserleri, programları, Sesini duyuyor yine o barak, aydınlık yüzünü görüyorduk Bergamardan, Buca'ya gidişimizde sesini duyamadık, yüzünü göremedik ama satırlarıyla geliyordu bu kez. Yazıyordu abisine, Apo'ya Apo'da ona. Hele yolculuğumuz başladığında, her Apo'muz umudu kuşanıp yola çıktığında daha sık gelir oldu. Satırları Sanki Apo ile hep beraber mısrasına yazıyordu.

Apomuzu ölümsüzlüğe uğurlarken çatık kaşları, yürek dalan gözleriyle gazetelerde resmi, elimizde satırları vardı. Diyordu ki; "Abim Apo abimi güneşe uğurladık," öfkesi, inancı, hıncı sığmıyordu satırlarına.... Satırlarında O'na has bakışları vardı yine Gözler aleu aleu, kaşlar çatık...."

Sadeliği, mütevaziliği ve samimiyetiyle gönlüne girmişti Bahri'nin onları sürekli anlatıyor ve öğrendiklerini söylüyordu. çok öne çıkan yada tanınan insanlar değiller o zamanlar Apo dayı ve Gürsel ama bir çok sorumlu arkadaştan daha çok iz

birakmışlar Bahri'de. Bu elbette yanlış anlaşılmalı. Bahri bütün insanlarımızın sadakalarına ve güzelliğine tutkundu. Onları kendisinde yaşatmaya çalışırdı.

Bahri kısa süren tutukluğunun ardından hapishane nin ona öğrettikleri, geliştirdiği kişiliği ile mücadelesine koşar. Genç yaşında İzmir'de birçok yükü sırtlanmıştı. Dönem günlerin, gecelerin, haftaların, ayların her anı çok önemli olduğu bir süreçti. Hücralarda hastanelerde, dışarda yoldaşları ölümle yatıyor ölümle kalkıyordu.

Bahri artık İzmir Tutuklu Aileleri Bülteni temsilcisi olmuştu. Canan ve Erdoğan'ın kınalarını aline yıkanı. Canan bir süre sonra Zahra'nın yanına Armutlu'ya yol alır. Erdoğan İzmir'de direnişini sürdürür, 2. Ekip'lar direnişe başlamaya hazırlanırken düşman tahliye rüşvetini devreye sokar.

İzmir'de hastane önlerindedir, hapishanedeki yoldaşları direnişçiler için gecesini gündüzüne katmaktadır. Ailelerle yatıp ailelerle kalkar Bahri...

Ve bir gece vakti o çok sevdiği, saydığı örnek aldığı yoldaşları kapının önüne adeta atılır devlet hastanesinden...

Amaç direnişi kırmak, tahliye rüşvetiyle ihaneti ödüllendirmektir. Saugı Erdoğan, Gökhan Özocak bu iha-

pancereden aştı angeli, Koştu Armutlu'ya Toprağa düşüp bereket saçmak için, tohuma duranların yanına

Bahri İlk Ölüm Orucuna İzmir'de başladı 2. Ekim olarak başladı ve ondan önce başlayanlara zorla müdahale edilmesi, hafıza kaybına yol açan bu müdahaleleri bilerek, göze alarak başlıyordu direnişe. Bu onun içinde bizim içinde çok önemliydi. Her defasında "bitirdik" dedikleri anda yeniden ve daha büyük bir ısrarla "biz buradayız ve devam ediyoruz, bizi yok edemezsiniz" demekti. Bu kararı verirken hep orada yanbaşında hiç tereddüt etmeden şehit düşen yoldaşlarını düşünüyordu. Canan'ın Erdoğan'ın kınalarını o yakmıştı ellerine. Ve onlardan Apo dayısından öğrenmişti öne atılmayı.

Ölüm Orucu başladığı zamanlarda kendi ailesiyle sık sık tartışıyor ve sorunlar yaşıyordu. Verdiği kararın azından saygı duymalarını bekliyor, anlatmaya çalışıyordu. Yaklaşık olarak bir ay süren bu tartışmalardan sonra en sonunda kabul ettirir kendini...

Bahri'ye son günlerinde yanımızda ol diyorlar ve Bahri bunun üzerine kendi evinde Ölüm Orucuna devam etmek için Kadifekalaye gidiyor.

Ölüm Orucunda olmasında onların fikrini ve tavırını değiştiremez. Hiç tanımadığı insanlar gelip onunla bırakması için konuşuyor, tüm sülalesi toplanıyor. Onun iyiliğini düşünüyor herkes (!) Ancak Bahri artık yolunu çizip ihanetle- kahramanlığı ayırt edecek bir bilinçte olduğu için hiç bir zaman bu çabaları hoş görmeydi. İnatçılığı ve kararlılığı ile kendi ailesinin evinden çıkar. Büyük ailemizin bir ilişkisinin evinde direnişe devam eder. Ailesine; "Benim arkadaşlarımların gelmesine izin vermayıp, kapıdan kaçıp, tanımadığım her türlü adamı karşıma çıkardınız. Size bir daha güvenmem, dar ve öylede yapar. Artık ne yaparlarsa yapsınlar inanmaz ve politik davranır. Ailesini de politik olarak bir kafaya koyar ve ne yapacaklarını tahmin eder. İşte bu sıralarda ailesi polis'in desteği ve koruyuculuğunda Bahri'nin kaldığı evi basar ve Bahri'yi kaçırmaya çalışır. 40'lı günlerdeki 10-20 kişi direnişinin 40 günlerinde italeyerek, hırpalayarak kaçırmak için uğraşır. Ancak Bahri çok inatçı ve kararlıdır. O'nu tutup götürmeye çalışan ailesine karşı mutfak masasının üzerine çıkıp söyleyeceklerini söylemiş, sonrada mutfakta ne varsa; masa, sandalye, tabak, çanak vs. kendisine karşı saldıranlara fir-

latıp, mutfak penceresinden atlayıp evi terk ediyor. Koşarak başka bir eve gidacaktır, ama düşüp bayılır. Ölümüne gönüllü ve ısrarlıdır. Düşme-kalkma bir rafakatçi arkadaşla Armutlu'ya gelir...»

Bahri ne pahasına olursa olsun direnme kararlılığindedir. Polis'in, Medya'nın ve ailesinin saldırısı sonucu İzmir'de direniş'ini sürdürmesinin koşulları ortadan kalkmıştır. Direniş'inin 40'lı günleri garide kalırken İzmir'den İstanbul Armutlu'ya direniş'ine devam etmek için gelir.

Bu dönem peşi sıra tahliye rüşvetinin devrayer sokulduğu onlarca direnişçinin, gazimizin tahliye edildiği süreçtir. Armutlu'da ise Saugı abla, Osman amca ve Zeynep'lerin gelmesiyle direniş yavaş yavaş meşrulaşmaktadır. Şahitler verilmiş ve gözler Armutlu'ya çevrilmiştir.

Bahri yaşadığı hareketli, yorucu günlerin etkisindedir

"Geldiğinde fiziken çok kötü durumdaydı. Yokluk ve en son İzmir'de yaşananlar onu çok yormuş, yıpratmıştı. Sürekli kusuyordu, çok halsizdi. Armutlu'ya ilk geldiği günler direnişimizin güvenliği için gelışı saklı tutuldu. Direnişçilerimiz dışında başka bir eve alındı. Gırtlilik koşullarında tüm ihtiyaçlarıyla Sultan Yıldız yakından ilgilenildi.

Uzun yolculuk çok yormuş ve yıpratmış-
tı. Uzun bir süre hiç bir şey alamadı. Gözleri
görmüyor ancak yaklaştığında seçebiliyordu
"Sani çok ağrı büğrü görüyorum biraz daha yak-
laş" diyordu. Onu gördü daha iki ay olmamıştı
ama karşısında gördüğüm hiç ona benzemiyordu
Gözleri bayıyor, ayakta duramıyor. Sanki saçları
daha çok dökülmüş ve alını açılmıştı. Şaşkınlım
birazda onu böyle kısa bir sürede bu halde gö-
rünce... Bu kadar kötü olacağını tahmin edemiyor-
dum. "Daha senden kitap paralarını soracaktım
banden hemen kurtulamazsın" diyorum gülümsüyor.

Biraz sıvı alması için zorluyorduk bizi kırmak
istemiyordu. ama alıncada çok rahatsız oluyor
ve çıkarıyordu. Her gece onun yanında nöbet-
taydık, vücudu sağumaya başlamıştı. Nefes al-
makta zorlanıyordu. Yaz olduğu, sıcak bir yerde
olduğu için soğuk soğuk tertliyordu. Bir gece sıvı
aldı. Və çıkartamadı. Çok sevindik bundan son-
rası artık kolay sıvı alırsa bir süre daha ayak-
ta direnişine devam edebilir diye düşünüyoruz.

Ailesi hergün telefonla arıyordu, biz konuşa-
mayacak durumda olduğu için "yok" diyorduk.
Kandini toparlamaya başlayınca onlarla konuşmak

son anına kadar ikna etmeye çalışmak istiyordu. Artık ayağa kalkıyor, dışarı çıkıyordu. Kaldığı evde aitanin iki küçük çocuğu vardı. Onlarla ilgileniyor, sohbet ediyordu. Onların bile gönlünü alıyordu. Ailesi görüşmek istiyordu, kurtçe konusu yorlardı. Anlamıyorlardık ama sesinden taurı belli oluyordu. Sesi çok net ve kararlıydı. »

Bahri yoldaşlarının yanında kendini toparlamış İzmir'de yaşadıklarının yarattığı yıpranmayı üzerinden atmıştır. Armutlu'daki ilişkilerde bunda etkili olmuştur. Kararlılığı ve ısrarı, direnişin Armutlu'da yaygınlaşması, ve güvenliğin alınmasının ardından Bahri'de direniş evindedir artık.

«Bahri direniş evine geldiğinde direniş evinin henüz bir aylık mazisi vardı. Önce Osman amcamız sonra Yıldız ve ardından Bahri gelmişti. Yanında İzmir'li iki refakatçi ve sorumlu olarakta Selma'mız vardı. Selma'mız Bahri'nin ilk günlerinden son anına kadar hep onunla ydı, özel olarak ilgilendi.

İlk görüşte herkes Bahri'ye «abi» demeye başladı. Bundan hoşlanmıyor «görünüşe aldanmayın, ben seksen doğumluyum» diyordu. Daha gelir gelmez emekçiliği, düzenli, disiplinli olmasıyla gözleri üzerine çevirmişti. Osman amcayla ilgilenir, birlikte

çay içer sohbet ederdik. Ona refakatçilik yapardı. Yıldızca gazete okurdu, çay v.b. getirir götürürdü. Ve bu onun doğal bir haliydi. İzmir den gelen arkadaşlar geceleri yorulur, uyuza kalırlardı. Gündüzleri de kosturmaca arasında bazen Bahri'nin ihtiyaçları olsun, evin işleyişi olsun aksardı. Bahri mutfakta biriken tüm bardak vs. yi yıkardı. Bunu çok tanık oldum. Ona kızdım neden yıkıyorsun dedim. Birlikte yıkarken sohbet ederdik "Ben seviyorum" derdi böyle çalışmayı... Evet seviyordu ve bunu isten yapıyordu. Bu bir kültür'dü onun için. Yine ayakta olduğu sürece suisini kendisi hazırlardı, hatta refakatçilere bile sarıls yapardı. Emekçi fedakardı. Anlındaki kızıl bandı olmasaydı onu refakatçi, bir ziyaretçi sanırdınız.

Bir süre sonra ailesi İstanbul'a geldi. Ve görüşmek için farklı bir eve gittik. Annesi alını öpmek isteyen Bahri'yi bırakmadı. İzmir'e dönmesi için zorluyorlardı. "Bir kez size inandım, daha ne yaparsanız yapın böyle saf davranmayacağım. Burada kalacağım sizde ne yaparsanız yapın" diyordu. Bu arada babası uyuklamıştı, onu kaldırıp "çıkın buradan ve Emniyete verdiğiniz dilekçeyi alana kadar gelmeyin, beni göremezsiniz" dedi.

Zorla müdahale için, sakat bırakmak için dilatör vermişlerdi. En çokta buna kızardı. "Bunlar demokrat diye geçinen adamlar, nasıl yaparlar," diyordu. Antakya'yla karşılamıyordu.

Güvensizliği böyle bir bayıttaydı ki ailesinin hiç bir masum görüntülerine prim vermezdi. Mesela babası bir gün haber vermeden çıkıp gelmişti direnişine. Onu birden kapının önünde görünce pencereden bağırdı "Ne işin var senin burada? Neden geldin? Kim çağırdı seni?" diye kızmış, verdiği cevaplara inanmamıştı. Ve birden içeri çağırıldı. Cezplerindeki çıkardı, ve tüm parasını saydı. Kağıtları aradı taradı, ince ince araştırıyor bu gelişimin altındaki masum olmayan nedeni bulmaya çalışıyordu. İzmir Emniyet amirinin telefon numarası çıktı. Cezplerinden. Birde yüklü miktarda para "Bu parayı nereden aldın?" diye sordu. "Sen ne kuruyorsun kalfandan adı iyi biliyorum. Ama ben bir dahaki kaçırmaya çalışırsan kendimi yakacağım," diyordu. Her zaman hazır bekliyordu. Kıyafetleri ile yatıyor, dikan üstünde gibi bekliyor ve bir yarıdanda böyle bir şeyle karşılaşırsa yapacaklarını planlıyordu. Çakmak taşıyor, bir tutukluk yapar diye sürekli kontrol ediyordu...."

Ve Bahri artık bütünüyle direnişin zaferine kitleler, inatçılığı kararlılığı ve Daurimci kişiliğinin özellikleriyle yoldaşlarını, halkını etkiler. Her türlü olumsuz koşula rağmen nasıl direnilceğini öğretendir. Yaşamın bir bütünü, aldığı daurimci kültür örnektir.

O'nun için herşey büyük ailesi, halkı ve yoldaşları içindir. Ölümün bir daurimci için yeri ve zamanı geldiğinde bir ayrıcalık olmadığını bilir, misyonu kendi kişisel çıkarları için kullanmak Bahri'ye göre değildir. Anında kızıl bandıyla daurimci hareketini büyötmek, ona layık olmak, giderten geride izler bırakmaktır amacı.

Emekçidir Fedakar'dır, mütevazı, saugi doludur. Oturması, kalkmasından, üslubuna, insanları tanıtmaya, anlatmaya özen göstermesinden, düzenli, daurimci bir yaşam biçimine örnektir. O.

Yoldaş saugisi, emekçiliği, öğrenme, öğretme, paylaşma isteği öne çıkan yanlarıdır. Ve elbatte düzenli, disiplinli olmak direnme kararlılığında belirgin özellikleridir.

"Yoldaşlarını çok severdi, direnişçilerin farklı meyve sayılarını alabildikleri günlerdi. Sıra uzun olacaktı ve direnişte kendi içinde bu uzun ve zorlu yola göre biçimleniyordu. Hep aynı sayı

İçen direnişçiler bir müddet sonra farklı tadlarla daha da canlı bir hale büründüler Zehra'da o dönem şeftali çayı istemişti. Ancak bütün İstanbul arandı, tarandı şeftali çayı bulunamamıştı. Şeftali çayının aranmaya devam edildiği günlerdi, Bahride bu meseleyi duymuştu. Bir gün sabah Bahri uyanmış gece gördüğü rüyayı anlatıyordu. Rüyasında Bahri bütün İstanbul'u dolaşiyor girmedığı semt, sormadığı market bakkal kalmıyor. Şeftali çayını.

Zehrinin şeftali çayı istemesi ve bunun bulunamaması Bahri'yi etkilemiş rüyasına girmişti. Rüyasında bile direnişi düşünüyor, yoldaşlarının ihtiyacını karşılamak için koşturuyordu. Rüya bu ama Bahri'nin doğal olan yaşamının bir kesiti olduğu bilinir.

Dışarda tanıyan, ilk kez gören iasanında sıcak bir duygu uyandırırdı. Herkesle konuşamaz ve anlamazdı. Ama birden insanın içindeki güzellikleri keşfettimi bir daha peşni bırakmazdı. Bizim ilişkimizde böyle şekillendi. Ben ilk olarak tanışıldığında incitmek için çok çekinir pek yaklaşmazdım. Konuştukça, paylaştıkça sıcak oldu ilişkimiz. Bazen kendisini eleştirirdi. "Ben bugünlükte çok mizmizlanıyorum farkındayım. Ama sen hiç bir şey söylemiyorsun, nasıl görünüyorum, çok mu şımarıklık yapıyorum,"

demişti bir keresinde. Tabii bazı kaygıları da oluyordu. Ölüm oruççusu olduğu için ona bir iş yaptırmamamıza çok kızıyor ve her fırsatta kendine bir iş yaratıyordu. Bir ara bilgisayar öğrenmeye çalıştı. Yükümüzü hafifletmek için onuda öğrenip yardım etmek istiyordu.

Diranişçi olduğu için ona ayrıcalıklı davranmamızı istemiyordu. İcaaklarını kendi hazırlar, yük olmak istemezdi. Bütün ısrarlarımıza rağmen onu ikna edemedik. Emekçiliği böyle içselleştirmişti ki ölümü vb düşünmüyor, cenazesinin davrima nasıl hizmet edeceğini düşünüyordu. Herkese cenazeme katıl der söz isterdi.

Titizdi... Temizliğine kıyafetine, eşyalarına karşı her yerde özen gösterirdi. Düzgün ve temiz giyinin davrimcilerin böyle olması gerektiğini söylerdi. Sırf bunun için ona uygun bir kıyafet bulmaya çalıştık. Bir türlü uygun birini bulamıyorduk. Ya çok büyük ya çok genç ya da rengi olmuyordu. Tabiki bu iş uzadıkça onunda sınırları bozuluyordu.

Çok duygusaldı. Pantolonlar olmayınca bu kadar zormu diye aleştirmişti. Bu olay sorumlu bir başka arkadaşın kulağına giderse, bu kez sorumlu arkadaş bizzat kendisi bir pantolon beğeniyor

ve alıp getiriyor. Bahri'ye... Ve pantolonu verir ken olup, bitenden dolayı kendisinden özür diliyor.

Bahri bu olup biten, karşısında oturup hüngür hüngür ağlıyor... Yoldaşına sarılıp kucaklıyor.

Ziyaretçilerle yakından ilgileniyordu. Ziyaretine gelenlere ne istediğini, bir şeye ihtiyacı olup olmadığını sorarlardı. Bahri'nin cevabı hazırdı "Cenazemize katılırsınız," İzmir'deki ailelerde onu çok seviyor, her gün sesini duymak için orıyorlardı. Bahri'nin onlara da cevabı hep aynı oluyordu.

Bir gün Sevgi ablamızla sohbet ediyorlar. 12 Temmuz şehitlerimiz Yasemin, Berin kararlılıkları, fedakarlıkları... her şeyi konuşuyorlar. Tabii s82 dönüp, doluşup ihanete geliyor. En çok ona kızıyorlar; s82 verip tutmayanlara. Sevgi abla "Onlar hep hazır reçetelerle hareket ederler. Ancak biz en zor koşullarda bile hep süreci tatil ettik diyordu."

Hergün hapishanelere mektup yazıyor, cevap alınca daha bir heyecanla anlatıyordu bunları. Bir yakınına; "Ben çok iyiyim, hedefim 96'yi ikiye katlamak yani 138 gün" diyor. Onlara çok emek harcayan ve hiç durmadan resim çiziyor, ayraç yapıyordu. En büyük uğraşı buydu. Sabah erken kalkar, odasını düzeltir, gazeteleri tam 8:30'da

okur, dişlerini fırçalayıp bir çay içer ve başlar resim çizmeye, şuradakililerle ilgilenmeye. Emekliliği yaşamının genelinde hep vardı ve doğaldı. »

Armutlu'da direniş 4 ayrı direniş evinde kararlılıkla sürüyordu. Sansür duvarı dalındıkça, halkın, dünyanın gözleri Armutlu'ya döndükçe, düşman-
da bir çok yöntemle direnişi kırmak için gadikler arıyordu. Gözaltılar, abluka, tehditler, yayılan dedikodu ve psikolojik savaş dışında aileleri de kullanıyordu.

Bahri'nin kaldığı evde ve diğer evlerde ailelerin Emniyet vb'ne zorla müdahale için verdikleri dilekçeler nedeniyle güvenlik öne çıkmıştı. Bahri'nin ailesi de bir fırsatını yakalayıp onu sakat bırakma pahasına kaçırmak istiyordu. Ama Bahri'nin kararlılığı bunun önüne büyük bir set örmüştü. İşte böyle günlerde yataktan kalkamayan, durmu ağır olan Yıldız Gemicioğlu kaçırlır. Kaçıranlar poliste işbirliği halinde ailesi ve akrabalarıdır.

«Yıldız kaçırdığı gün biz gazilerin Direniş evindeydik ve oradan evin önü uzak da olsa görülüyordu. Yıldız'ın ablası, eniştesi ve annesi Adana'dan akrabasıyla polis desteğinde silahlı bir şekilde ziyaret gününde eve geliyorlar. Repokatçılar,

nöbetçiler kala balıktan şüphelenir ve içeri almak izemez. Ancak Yıldız buna kızar, alınmalarını ister. Sohbet ederken Yıldız'ı kucaklar ve hızla dışarı çıkarırlar. Bahri bu durumu kendini yakarak pretesto etmek için bir elinde kolonya bidonu bir elinde çakmakla kapının önüne çıkar. Çıkar çıkmaz babas üzerine atlar. Elini ısırır, kurtulmak için uğraşır, çakmağı çakar ama yanmaz. Bu arada Yıldız'ı kaçırmak isteyenlerle, rafakatçi, ve nöbetçiler arasında da arbede sürüyor. Bahri'yi gören O anın attisiyle Yıldız'ı bırakıp ona yöneliyor. Bu fırsattan yararlan Yıldız'ın ailesi yalnız kalan 3-4 arkadaştan kurtuluyor ve Yıldız'ı kaçırmıyorlar.

Bu olay üzerine çok öfkelenmiştik. Yıldız'ın annesi ve akrabası rahin alındı. Yıldızın abisinde yanımızdaydı. bizi destekliyordu. Bunun üzerine polislin yığınaak yaptığını gördük, barikatlar kuruldu. Mahalelilerden, kurumlardan, halktan insanlar akşama doğru destek için gelmeye başladı. Ancak biz daha çok Bahri'nin taurını ve Yıldız'ın kaçırılmasını konuşuyorduk. Bahri bunun bir operasyon olduğunu ve buna karşı kendini yakarak pretesto atmeyi düşünmüştü. Oysa aradokiler duygusal davranarak Bahri'yi engellemeye çalışmış, bunu fırsat

bilan Yıldız'ın ailesi direnişçimizi kaçırıp salata bırakmıştı.

Bu olay geniş bir biçimde tartışıldı ve Bahri'nin taurı doğru bulundu. Aynı şekilde karşılaşıldığında karara kimsenin müdahale etmeyip, müdahale edenleri (Aile vb.) engellemektir.

Günler artık şehitler vermenin habercisiydi. salirin dediği gibi; "Günler ağır" di.... "Günler blüm haberleriyle" geliyordu.

Düşman hiç bir yöntemle sonuç alamayacağını görmüş ve katliam operasyonuna hazırlanıyordu. Nabız yoklanacaktı.

Biz hazırдық. Direnecettik, ne pahasına olursa olsun direnecettik.

Düşmana en güzel cevabı Gülayımız vermişti. Çok sevdiğimiz İstanbul'da küçük bir avda ama dünyanın en güzel paylaşımları, ilişkilerinin sigdiği o oda da hayata gözlerini yumdu.

Ardından Ümüş.... Ümüş'ümüzün bedeni son nefesini verdiği anda kırmızı bir yazma örtülüydü. Bu yazma onun duağıydı. O altında parıldayan yıldızının altında uyurken kırmızı duğanın huzu ru vardı yüünde.

Bahri'nin bilinci gidip, gelmekteydi. Ama

ne olursa olsun şahit yoldaşının başucunda saygı duruşunda bulunmak, onlından öpmek ister.

"Gülayımız sesiz mütevazice şahit düşmüştü Herkes sarsılmıştı. Direniş eularine yönelik olası aile, polis vb. Kısırma operasyon girişimlerine karşı direnişçilerin yurları değiştirilmişti. Bahri Zeyneplerle kalıyordu. Gülay, Ümüş, Arzu ise aynı eude kalıyordu. Ümüş son günlerini sürekli hıçkırıkla, büyük acılara diranerek yaşıyordu.

Ümüş büyük acılara karşı büyük diranışının öfkemizi büyüttüğü günlerde hemen yan odada Gülay "sizi çok seviyorum," diyerek çalimini atmıştı yoldaşlarına.

Bahri ise artık bilincini kontrol edemiyor, yataktan çok zor kalkıyordu. 130. lu günleriydi.

Gülay... Ümüş... Bahri... Üç anlı kızıl bantlı caphali, üç değürtük, ordalet savaşçısı... Üç canımızı peş peşe kahramanlaşacaklardı.

Gülay'ımızdan 1. Hafta geçmediki Ümüş son anlarında sıkı sıkı yaptığı zafer işareti, yüzünden beline kadar inen kızıl duvağı altında, hıçkırıklarla boğuştuğu bir saat'te kahramanlaştı. Ünün, umudun kokusu doluydu direniş eui. Halkımız bir yiğit kızının daha düğününe tanık oluyordu.

Ümüş'ün şehitlik haberi; kısa zamanda dil-
den dile kulaktan kulağa yayıldı Anadolu'ya ve
dünya'ya

Anlında parlayan yıldızlı kızıl bandı, kır-
mızı duvağıyla, yüzündeki huzurlu baklayışıyla
halkını, yoldaşlarını kabul ediyor. du Ümüş'ümüz.

Bahri yoldaşının hedefine vardığını duyarda
dururmu? Durmaz... Ölme, acılarına, bilincinin
aynadığı oyuna inat tüm gücüyle bende yoldaş-
mın anlından öpmek istiyorum. dedi. Tsrarlı ve kar-
arlıydı. her zaman ki gibi...

Ümüş'ün şehit düştüğü direniş evinin önü
yavaş yavaş kalabalıklaşıyordu. Direniş evinde
ve önünde her yaştan insan vardı. Yüzlerinde
gözlerinde ise aynı ifadeler aynı bakışlar. Üfte
adalat, özlemi kahramanlarımızın yarattığı On-
ur... ve birde evladına, yiğit kızına gözyaşı dök-
ken anlarımız...

Daha Eylül'imizi uğurlayalı kas gün olmuş-
tu ki... Eylül'imizin yangını yaktıktan canımızı,
yüreğimizi Ümüş'ümüzde gidiyordu. İşte

Bahri refakatçi arkadaşların yardımıyla
bir araçla geldi. Aşağıya doğru merdivenlerden
bir refakatçinin kucağında İndi. Rengi soluktu

göz çukurları kararmış, gözleri neredeyse, kayboluyordu. Sakalına rağmen auurtlarının çöklüntüsü görülüyordu. İncecik kalmış bedeni, sakalları daha kızillaşmıştı. Başını dengede tutamıyor istem dışı öne eğiyordu. Bahri'yi Gülay'ımızın şehit düstüğü odaya aldık. Halsizdi, ara ara bir şeyler söylüyordu. Bilinci zorluyor, kendine gelmeye çalışıyordu. Şehit yoldaşına son görevini yaparken dimdik ayakta olmalıydı. Ama olmuyordu işte.

Evat bir yanda gelinimiz vardı; kırmızı duvağı, zafer işaretini kilitlemiş eli, anında umudun sarısının bir güneş gibi alduvağının altında parlayan. Bir yanda Bahri'miz artık gidiyordu... Birbirleriyle göz göze gelen her yüzde aynı bakışlar vardı. "Af keli, acılı bakışlar... Nasıl olmasın nasıl?..."

Önce direnişçilerimiz, refakatçi arkadaşlar anamızın ellerinden öptük. Ağlıyordu anamız. Kızının karşısındaki bir yatakta acılarını yüreğine gümüş, ağıt yakıyor, gözyaşı döküyordu. Gözleri bir pınara dönmüştü.

Bahri'miz işte o durumda anamızın elinden öptü. Yürüyemiyor, tekbaşına ayakta duramıyordu. ama sol kolunu dimdik kaldırdı. İşte eğilip öptü yoldaşını 130'lu günlerinde 1. Hafta sonra Ümüş

ve diğ er yoldaşlarına kavuşacağını biliyordu.
ama emindi hedefi olan 96'yı ikiye katlayacaktı.

Bahri'nin tüm iradesini zorlayarak şehit
yoldaşlarını görmek istemesi herkesi etkiler.

Kahraman yoldaşının antından öpmek anısı ön-
ünde sayı duruşunda bulunabilmek... Yürüyemiyor
olmak, bilincin bedene isyanı, başının dahi düşmesini
kontrol edemeyecek bir durumda olmak... Hiç bir Bah-
ri'nin yoldaş sevgisi önünde engel olamıyor.

Ümüş halkının, yoldaşlarının omuzlarında uğur-
lanır. Aynı gün devlet adeta Uğur Bülbül'ün feda
ayleminin intikamını alma hırsıyla azgın ve vahşice
canazemize saldırdı. Saldırının ceabını yine sal-
dırıya uğrayan halktan devrimcilerden aldı. Bu
aynı zamanda Armutlu'da yeni bir sürecin baş-
langıcıydı. Direniş mahallesinde barikatlar vardı.
artık.

Ümüş'ün şehitliğinin ardından gözler
Zeynep, Bahri, Arzu, Ali Rıza'daydı. Durumları
ağırdı.

"Ümüş'ümüzü uğurlamışız. Anamızın pınara
dönüşen göz yaşları, gelinimizin kızıl duvağı altın-
da çaktığı acılar öfkemizi bir kat daha artırmıştı
saldıran düşmana dökük öfkemizi direniş

mahallesinin sokaklarında öyle bir öfkeydi ki bu bir avuç insanın direnişi sonucu çekip gitmek zorunda kaldılar.

Bir yanımız direniş avatlerinde günlere, saatlere sayan borantalarımızta'ydı Bir yanımız hücrede lbo muzlaydı. Bir yanımız barikatlardaydı.

Bahri'nin o görüntüsü hiç aklımdan çıkmıyordu.

O gün sanki ümüs'ün elinden tutup çekip gitmek istiyordu. Zeynep'lerin kaldığı direniş evinde güneşin sabah akşam vurduğu bir odada uzanmış yatıyordu. İçeride vantilatör sürekli çalışıyordu. Bahri ise sesizce yatıyordu ama hedefine varacak olmanın sabırsızlığı içinde gibiydi sanki...

Sesizlik..direnış evinde sesizlik hakimdi Üzün-
tünün, kaderin olduğu bir sesizlik değildi bu Baş-
ka bir tilsimi vardı bu sesizliğin. Birazdan kim bilir
belki de bir yoldaşımız daha kahramanlaşacaktı.
Kimbilir belki de birazdan Bahri'miz o küçük gü-
neşli odadan tepeden tırnağa umutla kanat vura-
caktı güneşe... Gözlerde, bakışlarda, mimiklerde
yüreklere atışında hiç te sesizlik yoktu. aslında...»

Bahri ölümle yarışır, onu kovalarken ailesi onu
"yaşama", döndürme planları yapmıştı. Sakat bira-
kacak, hafızasını, geleceğini çalacaklardı. Bunun

hiç bir önemi yoktu onlar için. Bundanda öte Bahri'nin düşüncelerine, diranişine karşıda saygıları yoktu.

"Bahri söylediklerimizi anlamıyordu ama bu durumda bile ailesinin yapacaklarına hazırlıklıydı. Bilinci gidip geldiği için konuştuklarını hep unutuyor defalarca tekrar tekrar anlatıyordu bize. Bahri'nin tahmin ettiği gibi ailesi kasırmak için 20 kişi ile gelir. Onları gören komşular: "Böyle gitmeyin," diyorlar ve yarısı geri dönüyor avat gelenler Bahri'nin penceresine tırmanıyor, kapılarına saldırıyorlar. Onlara: "Bilincim kapansa dahi müdahale edilmesini istemediğimi," söylemişti Bahri. Bunu defalarca açıklamıştı. Bahri içerde yatıyordu ve onlar hala bıkmadan onu zorluyordu. Buna izin vermedik, ailesine gereken cevap verildi. Daha sonra Bahri'ye anlatıyoruz olanları O'da "Böyle olmaz demedimmi hacı," diyordu baba-sına defalarca anlatmıştı, böyle bir şeye kalkışmamaalarını...."

Bahri son dönemlerini yaşarken yoldaşlarının yanında olmasını ister. onlarla mutludur, huzurludur, son nefesini vermeden öncede paylaşmak öğrenmek için çarpar yüreği....

"Bizleri yanına çağırırdı." "Eğlin de biraz

gelip oturmuş....

Odada gözler konuşuyor, ağlamaklı sevgi-
dolu, saygı dolu bakışlar var.

Anlında kızıl bandı... tertemiz mis gibi düzen-
li ve titiz... Aynı istediği gibi baylu boyunca uzan-
mış yatıyor...

Gögsü son kez yavaş yavaş iniyor, kalkıyor..
ve birdaha kalkmıyor...

Bir baran havalandırıyor mavî gökyüzüne doğ-
ru özgürlüğe, adalate, o sevdiği güneşin ülkesine...

Ve mutlu huzurlu... O gün 137. günü açlığının....
O gün 137 günü direnme savaşının... Ve o gün ikiye
katlıyor 96'yı....

Ağlamadan sızlamadan, anur ve gururla
hazırlıyoruz son yokuluğuna.

O barikat barikat Caphe'ilerin omuzlarına
dan uğurlanan ilk baran...

Ömrünün baharında kendini halkı için feda
attı. Halkımızın yüreğine gömüldü...»

Bakri'nin yaşamı bir bütün olarak okun-
ması, iyi anlaşılması gereken bir kitap gibidir.

Okuduğumuz her sayfada göreceğiniz bir
dairimcinin nasıl olunması gerektiğidir

Okuduğunuz her cümlelerin bitiminde örnek

gelip oturmuş....

Odada gözler konuşuyor, ağlamaklı sevgi-
dolu, saygı dolu bakışlar var.

Anlında kızıl bandı... tertemiz mis gibi düzen-
li ve titiz... Aynı istediği gibi baylu boyunca uzan-
mış yatıyor...

Gögsü son kez yavaş yavaş iniyor, kalkıyor..
ve birdaha kalkmıyor...

Bir baran havalandırıyor mavî gökyüzüne doğ-
ru özgürlüğe, adalate, o sevdiği güneşin ülkesine...

Ve mutlu huzurlu... O gün 137. günü açlığının...
O gün 137 günü direnme savaşının... Ve o gün ikiye
katlıyor 96'yı....

Ağlamadan sızlamadan, anur ve gururla
hazırlıyoruz son yokuluğuna.

O barikat barikat Caphe'ilerin omuzlarına
dan uğurlanan ilk baran...

Ömrünün baharında kendini halkı için feda
attı. Halkımızın yüreğine gömüldü...»

Bakri'nin yaşamı bir bütün olarak okun-
ması, iyi anlaşılması gereken bir kitap gibidir.

Okuduğumuz her sayfada göreceğiniz bir
dairimcinin nasıl olunması gerektiğidir

Okuduğunuz her cümlelerin bitiminde örnek

alınacak bir yaşam vardır.

Gençtir Bahri ; Daha ömrünün en güzel çağlarında... Aldığı devrimci kültürle O genç yaşına karşın bir klavuzdur bizlere.

Son anın da ilk günkü gibi öğrenirken öğretendir.

Ve Bahri'miz ; seni omuzlarında taşıyan genç cephaliler en çok duymak istediğin sloganları, sözleri barikat barikat haykırdılar. Yüzlerinde fularları, dillerinde sloganları, yüreklerinde sen vardın.

Ve and olsun ki yoldaş; İzmir'in kadifekale sinden, İstanbul'un Armutlu'suna bayrağımız özgürce dalgalarıncaya dek, bayrak bayrak düşeceğiz Anadolu toprağına.